

De meest rendabele opstelling in een biologische verwarmde kas is een beperkte rotatie van vruchtgroenten. Tomaat, paprika, komkommer en aubergine zijn echter allen gewassen waar het wortelknobbelaaltje kan op overleven of zich kan op voortplanten. Door het gebruik van een geschikte onderstam wordt getracht de populatie in de hand te houden. Tevens heeft een onderstam ook invloed op de productie en de kwaliteit van de vruchten. Aan de hand van een onderstammenproef wordt nagegaan welke onderstam het meest geschikt is tijdens de biologische teelt van tomaat.

De proef werd gezaaid op 6 december 2013. Voor alle onderstammen werd het ras Cappricia (Rijk Zwaan) gebruikt. Op 4 februari 2014 werd de proef aangeplant met een dichtheid van 2,38 planten/m²; dit in 4 herhalingen. Tijdens de teelt werd na de 5 de tros om de 3 stengels 1 stengel extra aangehouden, om te komen op een stengeldichtheid van 3,3 stengels/m². Op 28 april kon voor het eerst geoogst worden.

Resultaten en bespreking

Brigeor (Gauthier) behaalde een opbrengst die iets hoger lag dan gemiddeld. Tijdens de gewasbeoordeling konden geen extremen waargenomen worden. De afrijping van de vruchten ging vrij vlot; ook de trosvastheid vertoonde een positieve trend. De wortels kleurden iets bleker dan gemiddeld; de hoeveelheid haarwortels en de wortelknobbelindex vertoonden eerder een negatieve trend.

Emperador (Rijk Zwaan) scoorde gemiddeld naar opbrengst toe. Het vruchtgewicht was iets zwaarder dan vele andere onderstammen opgenomen in de proef. Tijdens de gewasbe-

oordeling konden geen extremen opgemerkt worden. Ook tijdens de vruchtbeoordeling en wortelbeoordeling schommelden de scores rond het gemiddelde.

Estamino (Enza): De productiegegevens en de gewasbeoordeling van Estamino scoorden over de ganse lijn gemiddeld. Tijdens de vruchtbeoordeling konden eveneens geen extremen opgemerkt worden. Estamino was minder gevoelig voor kurkwortel dan gemiddeld en had behoorlijk wat wortelmasa.

Fortamino (Enza): Deze onderstam vertoonde geen extremen in productie, vruchtgewicht en gewasbeoordeling. Ook tijdens de vrucht- en wortelbeoordelingen scoorde deze onderstam over de ganse lijn gemiddeld.

Kaiser=61-077 (Rijk Zwaan) behaalde een gemiddeld tot hoge opbrengst. Het aantal stuks/m² was het hoogst bij deze onderstam.

Tabel: Totale productiegegevens PCG, wortelbeoordeling 3 locaties.

Object	Zaadhuis	zaad behande- ling	Totale marktbaar productie			wortelbeoordeling PCG		Teler 1		Teler 2	
			Gram/m ²	#stuks/m ²	Vruchtgewicht (g)	kurkwortel	wortelknobbel- index	kurkwortel	wortelknobbel- index	kurkwortel	wortelknobbel- index
Brigeor	Gauthier	ncb	35704 a	417 ab	85 ab	6,8	2,8	3,3 ab	1,3 bc	7,5	1,7
Emperador	Rijk Zwaan	ncb	33924 a	393 ab	86 a	5,6	4,5	3,7 ab	1,7 abc	6,8	1,7
Estamino	Enza	ncb	31583 a	402 ab	78 ab	7,3	2,9	6,8 a	1,9 abc	7,7	2,9
Fortamino	Enza	ncb	31755 a	397 ab	80 ab	7,4	1,5	4,5 ab	1,6 abc	7,7	2,4
Kaiser=61-077	Rijk Zwaan	ncb	34049 a	463 a	73 ab	6,4	3,7	5,7 ab	1,9 abc	7,2	2,2
Maxifort	De Ruiter	ncb	32676 a	383 ab	85 ab	6,1	3,7	2,7 b	1,9 ab	6,5	1,7
Multi fort	De Ruiter	ncb	35885 a	407 ab	88 a	7,4	2,3	5 ab	2,2 a	8,3	2,3
RS 3546	Uni seeds	ncb	19399 b	290 b	66 b	7,4	1,6	3 b	1,2 c	7,3	2,2
Gemiddelde			31872	394	80	6,8	2,8	4,3	1,7	7,4	2,1
p-waarde			0	0,05	0,03	0,53	0,46	0,02	0	0,69	0,09
						veel	*	veel	*	veel	*
						geen		geen		geen	
* wortelindex											
1=	geen knobbels										
10=	alle wortels hebben knobbels, plant sterft										

Het gewas vertoonde een lichte trend iets opener te zijn. Tijdens de vruchtbeoordeling konden geen extremen opgemerkt worden. Kaiser had een wortelgestel waarbij wortel-massa, wortelkleur en haarwortels iets minder scoorden dan gemiddeld.

Maxifort (De Ruiters) scoorde gemiddeld qua opbrengst. Ook tijdens de gewasbeoordeling en de vruchtbeoordeling konden geen extremen opgemerkt worden. Maxifort bleek iets gevoeliger voor kurkwortel dan gemiddeld.

Multifort (De Ruiters) had een licht positieve trend qua opbrengst ten opzichte van de andere onderstammen opgenomen in proef. Multifort had een iets opener gewas dan gemiddeld. Er kon niks opmerkelijks vastgesteld worden tijdens de vruchtbeoordeling. Multifort had een beperkte wortel-massa in vergelijking met de andere onderstammen.

RS 3546 (Uniseeds) scoorde significant minder voor wat de opbrengst betreft. Zowel het vruchtgewicht als het aantal stuks/m² is het laagst van alle onderstammen opgenomen in de proef. Het vrij donker gewas was duidelijk meer gesloten. De planten hadden een fijne kop op het ogenblik van toppen. Van alle objecten bleek RS 3546 significant minder gevoelig voor Cladosporium.

De gewaslengte aan het einde van de teelt was significant lager dan de andere onderstammen. De afrijping van deze tomaten verliep niet zo vlot; de groene delen waren soms minder fris. Ook op houdbaarheid en gebruikswaarde scoorden minder dan gemiddeld. RS 3546 had mooie bleke wortels. Ook de wortel-massa en de hoeveelheid haarwortels scoorde gemiddeld tot goed.

Besluit

RS 3546 (Uniseeds) voldoet niet door de lage opbrengst die gehaald wordt. De overige onderstammen voldoen, met een lichte voorkeur voor Brigeor (Gauthier) en Multifort (De Ruiters). Door de verscheidenheid aan resultaten van de wortelbeoordeling op de drie locaties, zijn hierover moeilijk besluiten te trekken. Tijdens de gewas- en vruchtbeoordelingen konden geen al te grote verschillen opgemerkt worden.

Samenwerking

Provincie Oost-Vlaanderen en Vlaamse overheid, Dep. Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling.

<p>Contactpersoon: Justine Dewitte Tel: 09/381 86 82 E-mail: justine@pcgroenteteelt.be</p>
